

ДОВІДНИК про іспит **ВОСЬМИКЛАСНИКА** від 2018/2019 навчального року

Принципи проведення
і складання іспиту

Центральна екзаменаційна комісія
м. Варшава 2017

Довідник було розроблено Центральною екзаменаційною комісією на основі підзаконних актів, згаданих в секції А.

Центральна екзаменаційна комісія
вул. Юзефа Левартовського 6, 00-190 Варшава
тел. 22 536 65 00
sekretariat@cke.edu.pl

Редакційна колегія:

д-р Марцін Смолік (ЦЕК)

Едита Важеха (ЦЕК)

Людмила Стопінська (ЦЕК)

д-р Віолетта Козак (ЦЕК)

А. ПРАВОВА БАЗА ІСПИТУ ВОСЬМИКЛАСНИКА

Іспит восьмикласника буде проведено відповідно до ст. 44zs Закону від 7 вересня 1991 р. «Про систему освіти».¹ Перший раз іспит буде проведено в 2018/2019 навчальному році.

Детальні питання щодо іспиту восьмикласника визначено в наступних актах.

АКТ	ПИТАННЯ
Закон від 7 вересня 1991 року «Про систему освіти» (зведений текст Зб. зак. від 2016 року поз. 1943 зі змінами.)	основні правила, що стосуються проведення іспиту восьмикласника, в тому числі предметів, з яких проводяться іспити, адаптації форм та умов проведення іспиту восьмикласника, анулювання, доступ
розпорядження міністра національної освіти від 1 серпня 2017 року щодо детальних умов та способу проведення іспиту восьмикласника (Зб. зак. від 2017 р. поз. 1512)	специфічні організаційні та адміністративні правила проведення іспиту восьмикласника
розпорядження міністра національної освіти від 14 лютого 2017 р. щодо основної навчальної програми дошкільного виховання, а також загальноосвітньої навчальної програми основної школи, в тому числі для учнів з помірною або тяжкою розумовою відсталістю, загальноосвітньої навчальної програми галузевої школи першого ступеню, загальноосвітньої навчальної програми спеціальної школи з професійною підготовкою, а також загальноосвітньої навчальної програми після закінчення середньої школи (Зб. зак. від 2017 р. поз. 356)	Загальні та специфічні вимоги, що визначають обсяг знань та умінь, опанування яких перевіряється на іспиті восьмикласника з польської мови, математики та сучасної іноземної мови ²

Довідники про іспит восьмикласника від 2018/2019 навчального року було опрацьовано на основі уповноваження, яке міститься в ст. 9а пункт 2 підпункт 3 Закону «Про систему освіти» та ст. 267 Закону від 14 грудня 2016 р. *Положення, що вводять закон – «Освітній закон»*.³

¹ Зведений текст Зб. зак. 2016 року поз. 1943 зі змінами.

² З 2022 року також на іспиті восьмикласника з біології, хімії, географії та історії (див. розділ D Довідника).

³ Зб. зак. від 2017 року поз. 60, зі змінами.

В. МЕТА ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ ВОСЬМИКЛАСНИКА

Іспит восьмикласника складають:

- учні VIII класу основної школи
- учні художніх шкіл, які реалізують загальноосвітню програму в обсязі основної школи – в класі, навчання в якому відповідає VIII класу основної школи
- слухачі основних шкіл для дорослих.⁴

Іспит восьмикласника є обов'язковим іспитом, що означає, що кожен учень повинен його скласти, щоб закінчити школу.⁵ Мінімальний результат, який повинен отримати учень, не визначається, тому іспит восьмикласника не можна скласти з негативним результатом.⁶

Іспит восьмикласника відіграє дві основні функції:

1. визначає рівень загальної освіти учнів в обсязі обов'язкових предметів, з яких проводяться іспити, та надає учню, його батькам, вчителям та органам освіти зворотну інформацію щодо цього рівня освіти
2. заміняє вступний іспит до шкіл вищого рівня, ніж основний, які використовують результати іспиту восьмикласника з окремих предметів, як критерії в процесі набору, якщо кількість кандидатів більша, ніж кількість вільних місць в даній школі.⁷

С. ГРАФІК ІСПИТІВ

1. Іспит восьмикласника проводиться у два строки: перший і додатковий. У нижченаведеній таблиці вказано місяці, коли проводиться іспит восьмикласника в школах різних типів.

	школи для дітей та молоді, а також школи для дорослих, в яких навчання закінчується у весняному семестрі	школи для дорослих, в яких навчання закінчується в осінньому семестрі
перший строк	квітень	січень
додатковий строк	червень	квітень

2. Іспит у додатковий строк складає учень, що не склав іспит у перший строк з огляду на виникнення випадкових обставин або стан здоров'я.

⁴ В Довіднику вживається визначення «учень» для визначення як учнів, так і слухачів.

⁵ Іспит восьмикласника не складає учень, якого стосується рішення про необхідність спеціального навчання, видане у зв'язку з поміркованою та глибокою розумовою відсталістю або видами інвалідності, якщо одним з видів інвалідності є поміркована або глибока розумова відсталість.

Від складення іспиту восьмикласника може бути звільнений учень, якого стосується рішення про необхідність спеціального навчання, видане у зв'язку з видами інвалідності, до яких не зараховується поміркована та глибока розумова відсталість. Заяву про звільнення батьки учня подають на ім'я директора окружної екзаменаційної комісії. Заява повинна містити позитивну думку директора школи.

Від складення іспиту восьмикласника може бути звільнений учень, який з огляду на особливі випадкові обставини або стан здоров'я не зміг скласти іспит ані у перший, ані у додатковий строк.

⁶ Результати іспиту восьмикласника не впливають на переведення до класу, який знаходиться за програмою вище у випадку художньої школи, що реалізує загальноосвітню програму в обсязі основної школи, в якій клас, що відповідає VIII класу основної школи не є останнім класом даного циклу навчання.

⁷ Питання про переведення результатів, що учень отримав на іспиті восьмикласника, з відсотків на пункти в процесі набору до школи вищого рівня, ніж основний, регулюється розпорядженням міністра національної освіти від 16 березня 2017 року щодо проведення головного та додаткового набору до державних дитячих садків, шкіл та освітніх установ ([Зб. зак. від 2017 р. поз. 610](#)).

3. Кожного навчального року іспит восьмикласника відбувається за постійним графіком, який визначено в підзаконних актах, згаданих в розділі А *Довідника*. Основні події графіку іспитів представлені у нижченаведеній таблиці.

СТРОК	Подія
Не пізніше ніж 2 роки перед строком проведення іспиту	Міністр національної освіти в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці МНО надає інформацію щодо списку предметних олімпіад, які дають право лауреатам та фіналістам цих олімпіад на звільнення від іспиту восьмикласника з даного предмета. ⁸
до 20 серпня поточного навчального року перед початком наступного навчального року, в якому проводиться іспит	Директор Центральної екзаменаційної комісії (ЦЕК) в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК надає інформацію щодо розкладу проведення іспиту восьмикласника у найближчому навчальному році.
до 10 вересня	Директор ЦЕК в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК надає <ul style="list-style-type: none"> a. інформацію про допоміжні матеріали та прилади, якими можна користуватися під час іспиту восьмикласника b. інформацію щодо детальних способів адаптації умов та форм проведення іспиту восьмикласника c. інформацію про організацію та проведення іспиту восьмикласника в даному навчальному році, що містить також зразки документів, які необхідні для проведення іспиту восьмикласника
до 30 вересня	Батьки учня або слухач подають директору письмову декларацію, в якій: <ul style="list-style-type: none"> a. вказують сучасну іноземну мову, з якої учень або слухач буде складати іспит b. (від 2022 р.) вказують предмет за вибором, з якого учень або слухач буде складати іспит c. інформують про намір складання іспиту з математики (а від 2022 року також з предмету за вибором) мовою даної національної меншини, етнічної меншини або регіональною мовою (дивись розділ Г <i>Довідника</i>).
приблизно до 15 січня (3 місяці перед іспитом) ⁹	Батьки учня або слухач можуть повідомити директора про зміни в декларації, яка була подана до 30 вересня, у письмовому вигляді.
приблизно до 30 березня (не пізніше ніж 2 тижні перед іспитом) ⁹	Лауреати та фіналісти предметних олімпіад, а також лауреати конкурсів з предметів на воєводському рівні та вищому можуть передати до ОЕК (через директора школи) інформацію про зміну в декларації, яку вони подали до 30 вересня (дивись секція Н <i>Довідника</i>).
в другій половині квітня	Перший строк іспиту восьмикласника
в першій половині червня	Додатковий строк іспиту восьмикласника
день закінчення навчального року	Директор школи передає учням разом із свідоцтвом про закінчення класу довідку про детальні результати іспиту восьмикласника.

⁸ Інформацію щодо олімпіад, які звільняють з іспиту восьмикласника з даного предмету у 2019 році, буде надано до 1 вересня 2017 року (ст. 300 Закону від 14 грудня 2016 р. *Положення, що вводять закон - Освітній закон*).

⁹ Визначення точних дат залежить від строку проведення іспиту у даному році та оголошується в Інформації про організацію та проведення іспиту восьмикласника в даному навчальному році, що публікується в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК.

D. ПРЕДМЕТИ НА ІСПИТІ ВОСЬМИКЛАСНИКА

1. Іспит восьмикласника проводиться у письмовій формі
2. В 2019-2021 році восьмикласник буде складати іспит з трьох обов'язкових предметів, а саме:
  - a. польської мови
  - b. математики
  - c. сучасної іноземної мови.
3. Починаючи з 2022 року восьмикласник буде складати іспит з чотирьох обов'язкових предметів, а саме:
  - a. польської мови
  - b. математики
  - c. сучасної іноземної мови
  - d. одного предмету на вибір з наступних предметів: біологія, хімія, фізика, географія або історія.
4. Восьмикласник складає іспит з однієї з таких сучасних іноземних мов: англійської, французької, іспанської, німецької, російської, української або італійської. Учень може вибрати тільки ту мову, яка викладається в школі в рамках обов'язкових освітніх занять.
5. Іспит восьмикласників з сучасної іноземної мови проводиться на основі вимог, визначених в загальноосвітній навчальній програмі з сучасної іноземної мови у версії П.1.

E. ПЕРЕБІГ ІСПИТУ ВОСЬМИКЛАСНИКА

1. Іспит восьмикласника проводиться протягом трьох днів поспіль:
  - a. перший день - іспит з польської мови тривалістю 120 хвилин
  - b. другий день - іспит з математики тривалістю 100 хвилин
  - c. третій день - іспит з сучасної іноземної мови, а від 2022 року також іспит з предмету на вибір, кожен з яких триватиме 90 хвилин.¹⁰
2. До тривалості іспиту восьмикласника не зараховується час, призначений на перевірку учнем правильності перенесення відповідей на картку відповідей (5 хвилин).
3. Іспит з кожного предмету починається в годині, яка визначена у розкладі іспиту восьмикласника. Цей розклад розміщується на інтернет-сторінці Центральної екзаменаційної комісії до 20 серпня поточного навчального року перед початком наступного навчального року, в якому проводитиметься іспит.

¹⁰ Тривалість іспитів окремих предметів може збільшитися у випадку учнів, які мають право на адаптацію умов складання іспиту.

4. Іспит з кожного предмету проводить колектив вчителів:

кількість вчителів в групі	принаймні 2 (в залежності від кількості учнів в даній класній кімнаті)
склад групи	принаймні 1 вчитель з іншої школи
особи, які не входять до складу групи	вчителі предмету, з якого проводиться іспит

5. Перебіг іспиту восьмикласника детально описаний в *Інформації про організацію та проведення іспиту восьмикласника*, що публікується кожного року (до 10 вересня) в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК. Детальна інформація щодо роботи з екзаменаційним листом з окремих предметів надається кожного разу на титульній сторінці екзаменаційного листа.
6. Протягом іспиту з кожного предмету кожна особа, яка складає іспит, сидить за окремою партою. На парті можуть знаходитись тільки екзаменаційні листи, допоміжні матеріали та прилади, вказані в інформації директора ЦЕК, а також – у випадку хворих учнів або учнів з інвалідністю - ліки та інші допоміжні засоби, у яких є необхідність з огляду на хворобу або інвалідність.
7. До екзаменаційної класної кімнати не можна приносити ніяке комунікаційне обладнання, наприклад мобільні телефони, mp3-плеєри, смарт-годинники, а також використовувати їх у цій кімнаті. Кожне порушення вищезгаданого правила призведе до анулювання іспиту з даного предмета (дивись розділ *І Довідника*).
8. Протягом іспиту особи, які складають іспит, можуть виходити з екзаменаційної кімнати в обґрунтованій ситуації після отримання дозволу голови колективу вчителів та після забезпечення умов, що виключають можливість контакту з іншими особами, окрім осіб, які надають медичну допомогу.
9. Члени групи вчителів не можуть особам, які складають іспит, пояснювати екзаменаційні завдання. Також вони не можуть у будь-який спосіб коментувати екзаменаційні завдання.
10. У випадку:
  - a. викриття несамотійного вирішення екзаменаційних завдань або
  - b. перешкоджання у складанні іспиту, або
  - c. внесення до екзаменаційної кімнати допоміжних матеріалів чи приладів, які не вказувалися в інформації директора ЦЕК
 іспит даного учня з даного предмета, з якого він складає іспит, може бути анульований (дивись розділ *І Довідника*).

F. ОЦІНЮВАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ІСПИТУ ВОСЬМИКЛАСНИКА

1. Virішення завдань відкритого типу перевіряються та оцінюються екзаменаторами, які визначаються директором окружної екзаменаційної комісії.
2. Екзаменатори застосовують загальнодержавні однакові принципи оцінювання вирішення завдання.
3. Virішення завдань закритого типу перевіряється із використанням електронного обладнання (пристроїв для зчитування карток відповідей).
4. Результат іспиту восьмикласника з кожного предмета подається в процентах та на перцентильній шкалі.
  - a. Результат у процентах – це відсоток пунктів (закруглений до цілого числа), який учень отримав за вирішення завдань в екзаменаційному листі. Наприклад, якщо учень за вирішення завдань з математики отримав 39 пунктів з 50 можливих, він отримує результат, який дорівнює 78%.
  - b. Результат на перцентильній шкалі – це відсоток учнів (округлений до цілого числа), які отримали з даного предмета такий самий або нижчий результат ніж даний учень. Наприклад, особа, яка складає іспит та якої перцентильний результат з математики дорівнює 82, дізнається, що 82% всіх учнів, що склали іспит восьмикласника з математики, отримали за вирішення завдань такий самий як він або нижчий результат, а 18% учнів отримало вищий результат.
5. Результат іспиту восьмикласника з даного предмета в процентах визначає директор окружної екзаменаційної комісії, а результат на перцентильній шкалі розробляє Центральна екзаменаційна комісія.
6. Визначений директором окружної екзаменаційної комісії результат не може бути спростований у судовому порядку.
7. У довідці про детальні результати іспиту восьмикласника кожен учень отримує результат:
  - a. іспиту з польської мови
  - b. іспиту з математики
  - c. іспиту з сучасної іноземної мови
  - d. (від 2022 р.) іспиту з предмету на вибір.

G. ІСПИТ ВОСЬМИКЛАСНИКА МОВОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ, ЕТНІЧНОЇ МЕНШИНИ ТА РЕГІОНАЛЬНОЮ МОВОЮ

1. Учні шкіл або філіалів, де заняття проводяться мовою національної меншини, етнічної меншини або регіональною мовою, вирішують завдання з математики, а починаючи з 2022 року також з предмету на вибір, тобто біології, хімії, фізики, географії та історії польською мовою або мовою національної меншини, етнічної меншини або регіональною мовою.
2. Відповідну письмову декларацію батьки учня подають до 30 вересня шкільного року, протягом якого проводиться іспит (дивись таблицю у розділі C Довідника).

Н. ПРАВА ЛАУРЕАТІВ І ФІНАЛІСТІВ ПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД ТА ЛАУРЕАТІВ КОНКУРСІВ З ПРЕДМЕТІВ НА РІВНІ ВОЄВОДСТВА ТА ВИЩОМУ

1. Учень, що є лауреатом або фіналістом предметної олімпіади або лауреатом конкурсів з предметів на рівні воєводства або вищому, що були організовані з одного з предметів, з якого складається іспит восьмикласника, звільняється з іспиту з цього предмету.
2. Список предметних олімпіад, які проводяться з предмету або предметів, з яких складається іспит восьмикласника, та які дають право лауреатам та фіналістам цих олімпіад на звільнення з іспиту з цього предмету, оголошується міністром національної освіти шляхом публікації в Громадському інформаційному бюлетені МНО.¹¹
3. Звільнений від іспиту учень буде мати у довідці про детальні результати іспиту восьмикласника в рубриці з цього предмету слово – відповідно – «звільнений» або «звільнена», а також максимальний результат, тобто «100%» (процентний результат) та «100» (результат на перцентильній шкалі).¹²
4. Учень, що став лауреатом предметного конкурсу на рівні воєводства та вищому або лауреатом чи фіналістом олімпіади з сучасної іноземної мови або (від 2022 р.) з додаткового предмету, іншого, ніж були вказані в декларації, поданий до 30 вересня, може замінити предмети, вказані в декларації на предмети, з яких він став лауреатом конкурсу/лауреатом або фіналістом олімпіади. Інформація про таку зміну до окружної екзаменаційної комісії надається директором школи за заявою батьків учня або заявою слухача, не пізніше ніж за 2 тижні до іспиту восьмикласника. Сучасна іноземна мова може бути змінена виключно на таку мову, якої учень навчався в рамках обов'язкових освітніх занять.

І. ПРАВА УЧНІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ, А ТАКОЖ ОСІБ, ПРО ЯКІ ЙДЕТЬСЯ В СТ. 165 ПУНКТ 1 ЗАКОНУ ПРО ОСВІТУ (ІНОЗЕМЦІВ)

1. Учні із спеціальними освітніми потребами, в тому числі учні з інвалідністю, важковиховувані або під загрозою соціальної дезадаптації, а також особи, про які йдеться в ст. 165 пункт 1 *Закону про освіту*,¹³ складають іспит восьмикласника відповідно до загального розкладу та згідно з обов'язковими екзаменаційними вимогами, в умовах або формі, яка адаптована до їхніх потреб.

¹¹ Інформація на 2018/2019 навчальний рік доступна за адресою: <https://bip.men.gov.pl/wp-content/uploads/sites/2/2017/04/tresc-komunikatu.pdf>

¹² Права, про які йдеться в пункті Н.1. та Н.3., мають також учні колишньої шестирічної основної школи, та учні колишньої гімназії, що отримали титул лауреата або фіналісту предметної олімпіади або лауреата конкурсу з предметів на рівні воєводства та вищому, який було організовано з одного з предметів, якого стосується іспит восьмикласника (ст. 229 та 301 закону від 14 грудня 2016 р. *Положення, що вводять Закон – «Освітній закон»*).

¹³ [Зб. зак. від 2017 року поз. 59, зі змінами.](#)

2. Адаптація умов або форм складання іспиту восьмикласника відбувається на підставі документів, які представлені в нижченаведеній таблиці.

Документ	Групи учнів, які мають право на адаптацію
а. рішення про необхідність в спеціальному навчанні	учні: <ul style="list-style-type: none"> • глухі та слабочуючі • слабозорі та сліпі • із обмеженою руховою здатністю • з афазією • з легкою розумовою відсталістю • з аутизмом, в тому числі з синдромом Аспергера • важковиховувані або під загрозою соціальної дезадаптації
б. довідка про стан здоров'я, видана лікарем	учні: <ul style="list-style-type: none"> • з тимчасовою інвалідністю рук • з хронічними захворюваннями • хворі або з тимчасовою інвалідністю
с. висновок педагогічної ради	учні: <ul style="list-style-type: none"> • що знаходяться у критичній або травматичній ситуації • які мають адаптаційні труднощі, пов'язані з попередньою освітою за кордоном • з порушенням мовного спілкування • про яких йдеться в ст. 165 пункт 1 <i>Закону про освіту</i> (іноземці)
д. висновок психологічно-педагогічної консультації, в тому числі спеціалізованої клініки	учні: <ul style="list-style-type: none"> • із специфічними труднощами в навчанні, напр. з дислексією, дисграфією, дизорфографією, дискалькулією • з порушенням мовного спілкування
е. рішення про необхідність у індивідуальному навчанні	учні з хронічними захворюваннями

3. Довідку про стан здоров'я або висновок психологічно-педагогічної консультації необхідно представити директору школи не пізніше 15 жовтня. Якщо документ було видано після цієї дати, його необхідно представити негайно після отримання.
4. Спосіб адаптації умов або форм складання іспиту восьмикласника до потреб та можливостей даного учня вказує педагогічна рада, що вибирає серед типів адаптації, вказаних в інформації директора ЦЕК. Ця інформація публікується до 10 вересня поточного навчального року, протягом якого проводиться іспит восьмикласника.
5. Директор школи або вчитель з уповноваження директора зобов'язаний до 30 вересня повідомити батьків про можливі способи адаптації умов та форм складання іспиту восьмикласника. Не пізніше 20 листопада директор школи передає батькам учня письмову інформацію про спосіб адаптації умов або форм іспиту, які надаються учню педагогічною радою. Якщо необхідність адаптації умов та форм іспиту виникла після 20 листопада - директор негайно повідомляє батьків учня або директора окружної екзаменаційної комісії про надані педагогічною радою типи адаптації.

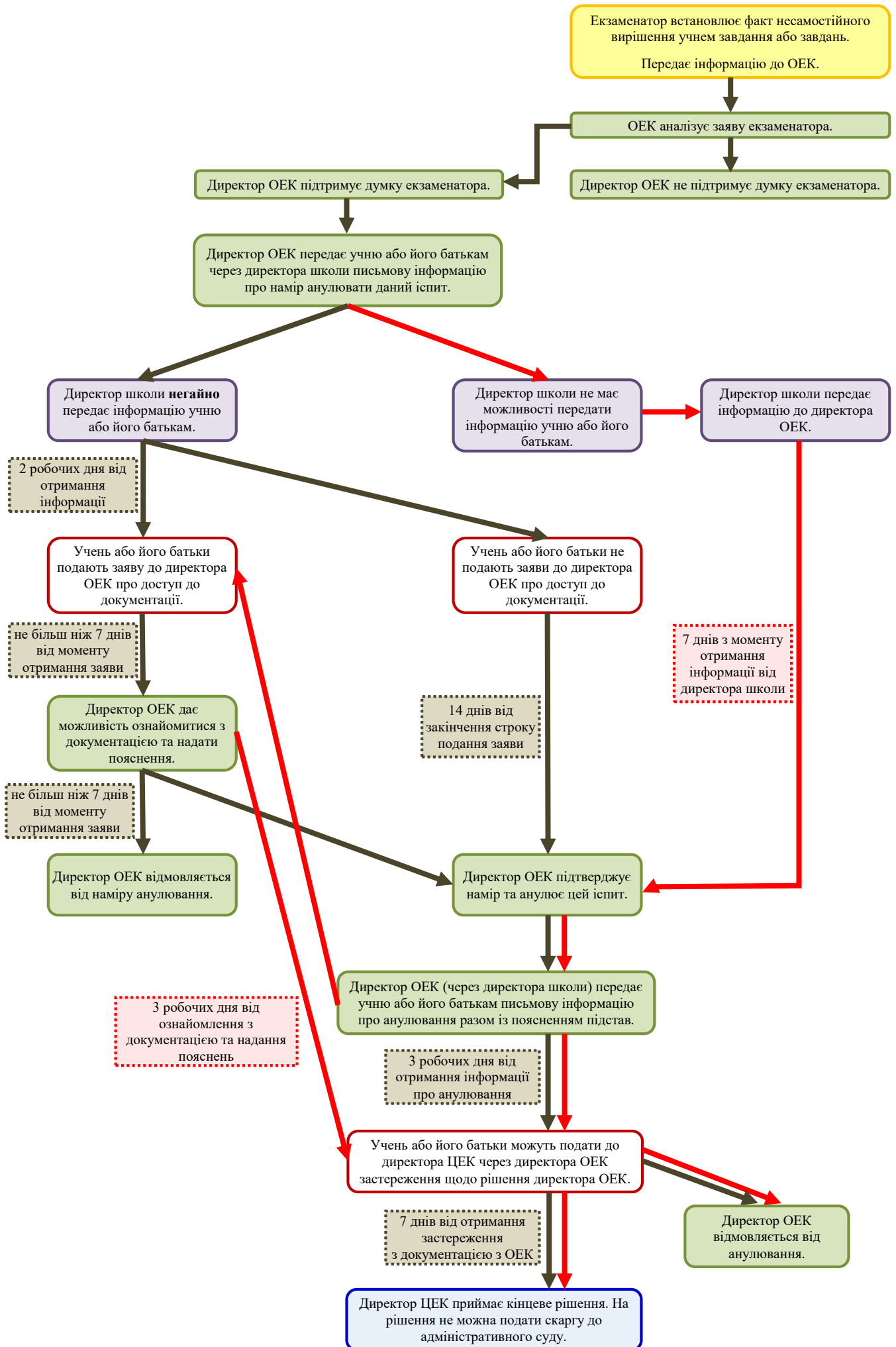
6. В окремих випадках, що пов'язані зі станом здоров'я або інвалідністю учня, за згодою директора окружної екзаменаційної комісії іспит восьмикласника можна скласти в іншому місці ніж школа, наприклад, у учня вдома. Заяву про це складає директор школи у порозумінні з батьками учня приблизно до 15 січня.
7. Складання іспиту в умовах, визначених педагогічною радою, забезпечується головою екзаменаційної групи.

J. Анулювання іспиту восьмикласника з даного предмета

1. Учень зобов'язаний самостійно вирішувати завдання, що містяться в екзаменаційному листі, зокрема писати свій текст або свої рішення завдань протягом іспиту.
2. Іспит восьмикласника з обраного предмета може бути анульований.
3. Анулювання відбувається:
  - a. під час іспиту або
  - b. після іспиту, якщо під час перевірки даного предмета буде встановлена відсутність самостійності виконання екзаменаційного завдання або завдань учнем.
4. Анулювання відбувається під час іспиту, якщо учень:
  - a. несамотійно вирішує завдання
  - b. приніс до екзаменаційної класної кімнати будь-який телекомунікаційний пристрій або використовує такий пристрій в екзаменаційній класній кімнаті
  - c. приніс до екзаменаційної класної кімнати матеріали або прилади, які не були вказані в інформації директора ЦЕК про допоміжні матеріали та прилади
  - d. перешкоджає у правильному складанні іспиту способом, який ускладнює працю іншим учням.
5. Рішення про анулювання під час іспиту приймає голова екзаменаційної групи (як правило, директор школи).
6. Анулювання під час перевірки даного предмета відбувається у випадку встановлення несамотійного вирішення учнем завдання або завдань, що містяться в екзаменаційному листі, зокрема у випадку встановлення в роботі учня однакових формулювань, що вказують на:
  - a. надання рішень іншому учню
  - b. використання рішень, що були виконані іншим учнем
  - c. вживання протягом іспиту недозволених матеріалів, напр. переписування частини роботи з підручника або твору, інтернет-сторінки
  - d. копіювання частини тексту, що міститься в екзаменаційному листі.
7. Рішення про анулювання під час перевірки даного предмета приймає директор окружної екзаменаційної комісії або директор Центральної екзаменаційної комісії.
8. Детальна інформація про порядок анулювання іспиту восьмикласника з окремого предмету оголошується в *Інформації про організацію та проведення іспиту*

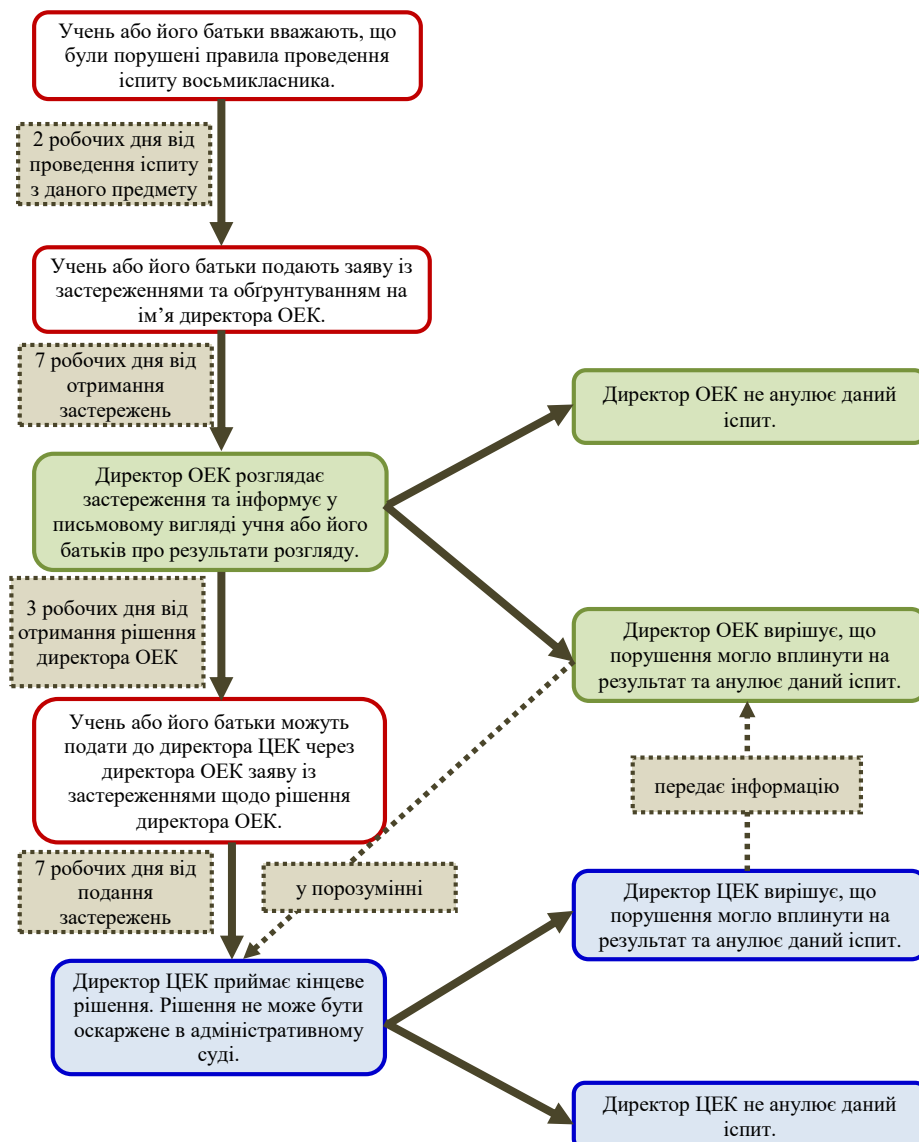
восьмикласника в даному навчальному році, що публікується в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК. Можливі процедури у випадку анулювання даного іспиту восьмикласника у зв'язку із встановленням екзаменатором несамотійного вирішення учнем завдання або завдань представлені у нижченаведеній діаграмі. Процедури позначені відповідно чорними або червоними стрілками.

- a. Процедура, позначена чорними стрілками, представляє порядок дій у випадку, якщо директор школи має можливість передати батькам учня інформацію директора ОЕК про намір анулювання даного іспиту.
  - b. Процедура, позначена червоними стрілками, представляє порядок дій у випадку, якщо директор школи не має можливості передати батькам учня вищезгаданої інформації.
9. В *Інформації*, про яку йдеться в пункті 8, вказані всі взірці формулярів, які потрібні учню або його батькам, якщо щодо роботи учня застосовується процедура анулювання іспиту з даного предмета.
10. Анулювання іспиту восьмикласника з даного предмета у перший строк зумовлює необхідність скласти іспит з цього предмету у додатковий строк.
11. Анулювання іспиту восьмикласника з даного предмета у додатковий строк призводить до отримання результату «0%» з даного предмета.

К. ЗАСТЕРЕЖЕННЯ ЩОДО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТУ

1. Якщо на думку учня або його батьків під час іспиту восьмикласника не були дотримані правила щодо його проведення, учень або його батьки можуть протягом двох робочих днів з дати іспиту подати писемну заяву із застереженнями на ім'я директора окружної екзаменаційної комісії.
2. Детальна інформація про порядок подання застережень щодо порушення правил проведення іспиту міститься в *Інформації про організацію та проведення іспиту восьмикласника*, на даний навчальний рік, що публікується в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК. Схематично процедура у випадку анулювання у зв'язку з подачею заяви з обґрунтованими застереженнями учня або його батьків, пов'язаними із порушенням правил проведення іспиту восьмикласника, представлена у нижченаведеній діаграмі.
3. В *Інформації*, про яку йдеться в пункті 2, вказані всі взірці формулярів, які потрібні учню або його батькам, щоб подати заяву із застереженнями щодо порушення правил проведення іспиту восьмикласника.

L. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З РЕЗУЛЬТАТАМИ ІСПИТУ З ПРЕДМЕТУ ТА ЗАЯВА ПРО ПЕРЕВІРКУ СУМИ ОТРИМАНИХ ПУНКТІВ

1. Учень та його батьки мають право ознайомитися з перевіреною та оціненою екзаменаційною роботою даного учня, у визначеному директором окружної екзаменаційної комісії місці й визначений час, протягом 6 місяців від дня видачі окружною екзаменаційною комісією довідки/інформації про детальні результати іспиту восьмикласника.
2. Заява про ознайомлення з екзаменаційною роботою подається на ім'я директора відповідної окружної екзаменаційної комісії. Заява може бути подана особисто учнем або його батьками або відправлена до ОЕК електронним шляхом, факсом або звичайною поштою.
3. Форма заяви знаходиться в *Інформації про організацію та проведення іспиту восьмикласника*, що публікується в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК.
4. Директор окружної екзаменаційної комісії – якщо це можливе, після узгодження з учнем або його батьками – протягом не більш ніж 5 робочих днів від отримання заяви про ознайомлення, визначає дату ознайомлення (день та годину). Окружна комісія повідомляє про визначену дату ознайомлення з роботою учня або його батьків.
5. Директор окружної екзаменаційної комісії визначає місце ознайомлення. В окремих та обґрунтованих випадках, що пов'язані інвалідністю учня, директор окружної екзаменаційної комісії може видати згоду на організацію та проведення ознайомлення поза місцезнаходженням окружної екзаменаційної комісії.
6. Правила ознайомлення.
  - a. *Підтвердження прав на проведення ознайомлення.* На ознайомлення необхідно з'явитися з документом, що посвідчує особу, напр. учнівським квитком або посвідченням особи (у випадку батьків або слухачів основної школи для дорослих).
  - b. *Форма доступу до робіт для ознайомлення* Учню або його батькам надається доступ до екзаменаційних робіт у формі, в якій він склав цю роботу та яка була оцінена екзаменатором. Перед наданням доступу до роботи з метою ознайомлення персональні дані екзаменатора забезпечуються від недозвеного розкриття.
  - c. *Тривалість доступу.* Визначена директором окружної комісії тривалість ознайомлення з результатами даного предмета не може бути коротша ніж 30 хвилин. На прохання особи, яка має право на ознайомлення, після закінчення визначеного директором окружної комісії часу, час ознайомлення може бути продовжено настільки, наскільки це можливо, після врахування кількості ознайомлень, що призначені на даний день.
  - d. *Особи, які присутні під час ознайомлення.* Під час ознайомлення присутній працівник окружної екзаменаційної комісії.
  - e. *Принципи оцінювання вирішених завдань.* Під час ознайомлення учню або його батькам гарантується можливість ознайомлення з принципами оцінювання вирішення завдань.

- f. *Перебіг ознайомлення.* Після перевірки персональних даних учня особа, що проводить ознайомлення, переконується щодо того, що учень або його батьки знають процедури ознайомлення.
  - g. Після завершення ознайомлення працівник ОЕК відзначає факт проведення ознайомлення, а учень або його батьки підтверджують це власноручним підписом.
  - h. *Примітки та фотографії екзаменаційної роботи.* Під час реалізації ознайомлення учень або його батьки можуть робити примітки та фотографувати екзаменаційну роботу.
7. Учень або його батьки можуть звернутися із заявою про перевірку суми пунктів. Заява з обґрунтуванням подається на ім'я директора окружної екзаменаційної комісії протягом 2 робочих днів від дати проведення ознайомлення.
  8. Форма заяви знаходиться в *Інформації про організацію та проведення іспиту восьмикласника*, що публікується в Громадському інформаційному бюлетені на сторінці ЦЕК.
  9. Перевірка суми пунктів проводиться протягом 7 днів від дати отримання заяви.
  10. Директор окружної екзаменаційної комісії для перевірки суми пунктів визначає іншого екзаменатора, ніж той, що перевіряв та оцінював екзаменаційну роботу, якої стосується заява.
  11. Директор окружної екзаменаційної комісії повідомляє у письмовому вигляді учня або його батьків про результат перевірки суми пунктів протягом 14 днів від дати отримання заяви, про яку йдеться в пункті 7.
  12. Якщо в результаті проведеної перевірки сума пунктів зросла, директор окружної екзаменаційної комісії встановлює новий результат іспиту восьмикласника з даного предмета, а також анулює попередню довідку і видає нову довідку про детальні результати іспиту восьмикласника. Учень або його батьки зобов'язані повернути анульований документ.

М. ДОВІДНИКИ ПРО ІСПИТ ВОСЬМИКЛАСНИКА З ОКРЕМИХ ПРЕДМЕТІВ

1. Для кожного предмету, якого стосується іспит восьмикласника, був підготовлений довідник про іспит восьмикласника з даного предмета, починаючи з 2018/2019 навчального року. На інтернет-сторінці Центральної екзаменаційної комісії та окружних екзаменаційних комісій знаходяться:
  - a. *Довідник про іспит восьмикласника з польської мови з 2018/2019 навчального року*
  - b. *Довідник про іспит восьмикласника з математики з 2018/2019 навчального року*
  - c. *Довідник про іспит восьмикласника з англійської мови з 2018/2019 навчального року*
  - d. *Довідник про іспит восьмикласника з французької мови з 2018/2019 навчального року*
  - e. *Довідник про іспит восьмикласника з іспанської мови з 2018/2019 навчального року*
  - f. *Довідник про іспит восьмикласника з німецької мови з 2018/2019 навчального року*
  - g. *Довідник про іспит восьмикласника з російської мови з 2018/2019 навчального року*

- h. Довідник про іспит восьмикласника з **української мови** з 2018/2019 навчального року
  - i. Довідник про іспит восьмикласника з **італійської мови** з 2018/2019 навчального року.¹⁴
2. Довідники про іспит восьмикласника були підготовлені та представлені також у версіях для учнів з інвалідністю:
    - a. для сліпих учнів (із стандартним шрифтом)
    - b. для слабочуючих та глухих учнів
    - c. для учнів з легкою розумовою відсталістю
  3. Є також довідник про іспит восьмикласника з математики (а з 2020 року також довідники про іспит восьмикласника з біології, хімії, фізики, географії та історії):
    - a. мовами національних меншин - на івриті, білоруською, литовською, німецькою, вірменською, словацькою та українською
    - b. мовою етнічної меншини - лемківською
    - c. регіональною мовою - кашубською.
  4. Кожен довідник містить опис іспиту з даного предмета та зразки екзаменаційних завдань разом з рішеннями.
  5. В екзаменаційних листах можуть з'явитися завдання, які відносяться до всіх вимог, визначених у загальноосвітній навчальній програмі, в тому числі інші завдання, ніж представлені в *Довіднику* як приклади. Єдиним ефективним способом підготовки до іспиту восьмикласника є засвоєння знань та умінь, що відповідатиме всім вимогам з навчальної програми.

N. ВАЖЛИВА ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ ВОСЬМИКЛАСНИКА

Шановні батьки! Переконайтеся, що ваша дитина і ви маєте повну інформацію щодо нижченаведених питань. Про всі ці питання можна дізнатися з даної публікації. Якщо ви вважаєте, що вам потрібна детальніша інформація, просимо звернутися до директора школи, вихователя або до відповідної окружної екзаменаційної комісії.

Ключові питання, що стосуються іспиту восьмикласника:

1. строки проведення іспиту - перший і додатковий строк, в тому числі умови складання іспиту у додатковий строк
2. структура іспиту (екзаменаційні предмети в даному навчальному році; тривалість іспиту з конкретних предметів, в тому числі збільшення часу у випадку адаптації умов та форм складання іспиту), а також обсяг умінь, що перевіряються – загальноосвітня навчальна програма
3. умови проведення іспиту (перебіг іспиту кожного дня)
4. спосіб позначення відповідей на картці відповідей та додатковий час (5 хвилин), призначений на перевірку правильності перенесення відповідей на карту відповідей

¹⁴ Довідники про іспит восьмикласника з біології, хімії, фізики, географії та історії будуть представлені до 1 вересня 2020 р. (ст.267 пункт 2 п. 1 закону від 14 грудня 2016 року *Положення, що вводять закон - Освітній закон*).

5. заборона приносити телекомунікаційне обладнання до екзаменаційної класної кімнати або використовувати це обладнання в цій кімнаті
6. допоміжні матеріали та прилади, що учні можуть принести до екзаменаційної кімнати
7. необхідність самостійного вирішення завдань протягом іспиту та наслідки, пов'язані з порушенням цього правила
8. можливість ознайомлення з перевіреною та оціненою роботою з даного предмета та можливість подання заяви про перевірку суми пунктів

Строки, про які варто пам'ятати:

до 30 вересня	Школа зобов'язана повідомити батьків про можливість адаптації умов та форм проведення іспиту восьмикласника.
до 30 вересня	Батьки зобов'язані подати на ім'я директора школи письмову декларацію: <ol style="list-style-type: none"> a. в якій вказують сучасну іноземну мову, з якої учень буде складати іспит b. в якій вказують (з 2022 р.) предмет за вибором, з якого учень буде складати іспит c. в якій повідомляють про намір складання іспиту з математики (а з 2022 року також з предмету за вибором) мовою даної національної меншини, етнічної меншини або регіональною мовою
до 15 жовтня	Батьки представляють директору школи довідку про стан здоров'я учня або висновок психологічно-педагогічної консультації, якщо документ не був представлений раніше
не пізніше ніж до 20 листопада ¹⁵	Школа зобов'язана повідомити батьків у письмовому вигляді про запропонований педагогічною радою спосіб адаптації умов та форм складання іспиту восьмикласника до освітніх потреб та психофізичних можливостей осіб, які складають іспит. <u>Протягом трьох робочих днів</u> від отримання цього повідомлення батьки подають заяву про використання або відмову від використання вказаного способу адаптації умов та форм складання іспиту.
приблизно до 15 січня ¹⁵	Батьки подають письмову декларацію про зміну/зміни в декларації, яка була подана до 30 вересня.
приблизно до 15 січня ¹⁵	Подання узгодженої з директором школи заяви про складання іспиту в місці поза школою (дивись розділ I пункт 6 Довідника).
приблизно до 30 березня ¹⁵	Батьки передають директору школи заяву про зміну задекларованого предмету – стосується учнів, які стали лауреатами або фіналістами предметних олімпіад або лауреатами конкурсів з предметів на рівні воєводства та вищому
у другій половині квітня	Перший строк іспиту восьмикласника

¹⁵ Визначення точних дат залежить від строку проведення іспиту у даному році та оголошується в Інформації про організацію та проведення іспиту восьмикласника в даному навчальному році, що публікується в Громадському інформаційному бюлетені на інтернет-сторінці ЦЕК.

у першій половині червня	Додатковий строк іспиту восьмикласника
тиждень до закінчення навчального року	Окружна екзаменаційна комісія передає результати іспиту восьмикласника до шкіл.
день закінчення навчального року	Разом із свідоцтвом закінчення класу учень отримує довідку про детальні результати іспиту восьмикласника

Детальніша інформація про спосіб організації та проведення іспиту восьмикласника в даному році – в тому числі зразки потрібних документів – міститься в Інформації про організацію та проведення іспиту восьмикласника на інтернет-сторінці Центральної екзаменаційної комісії, в закладці «Іспит восьмикласника» > «Розклад, повідомлення та інформація».

На інтернет-сторінці ЦЕК (www.cke.edu.pl) знаходяться або будуть доступні:

з 1 вересня 2017 р.	<u>довідники</u> про іспит восьмикласника з польської мови, математики та сучасних іноземних мов
з 18 грудня 2017 р.	<u>зразкові екзаменаційні листи</u> з польської мови, математики та сучасних іноземних мов
з 21 грудня 2018 р.	<u>листи пробного іспиту</u> з польської мови, математики та сучасних іноземних мов
до кінця квітня 2019 р.	екзаменаційні листи, що використовувалися при проведенні іспиту восьмикласника з конкретних предметів протягом чергових років
з 1 вересня 2020 р.	<u>довідники</u> про іспит восьмикласника з біології, хімії, фізики, географії та історії
з 18 грудня 2020 р.	<u>зразкові екзаменаційні листи</u> з: біології, хімії, фізики, географії та історії
з 20 грудня 2021 р.	<u>листи пробного іспиту</u> з біології, хімії, фізики, географії та історії.